

UZASADNIENIE

Decyzją znak (...) z dnia 5 października 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 lipca 2017 roku odmówił A. B. (1) prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca do dnia 1 stycznia 1999 roku nie osiągnął 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, przyjęto za udowodniony staż pracy wnioskodawcy w wymiarze 21 lat 4 miesiące i 4 dni, w tym 20 lat 10 miesięcy i 26 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 8 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy wskazał także, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres 12 lat 8 miesięcy i 21 dni. Do pracy w warunkach szczególnych nie uznano okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w okresie od dnia 6 grudnia 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1985 roku z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Dokumentacja zastępcza nie potwierdza zatrudnienia w warunkach szczególnych wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednocześnie poinformowano, że nie rozpatrywano pracy w gospodarstwie rolnym, ponieważ w przedłożonym wniosku brak jest dokumentów potwierdzających pracę w gospodarstwie rolnym.

(decyzja k. 31 plik I akt ZUS)

Od powyższej decyzji złożył odwołanie złożył A. B. (1), wnosząc o zmianę przedmiotowej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu podniósł, iż w spornym okresie zatrudnienia wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy - pracę w charakterze konserwatora maszyn, praca odbywała się w systemie 3 – zmianowym, w kurzu i hałasie.

(odwołanie k. 2)

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie - k. 3-3v.)

Na rozprawie w dniu 21 marca 2018 roku wnioskodawca poparł odwołanie, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

(oświadczenie wnioskodawcy i pełnomocnika ZUS – 00:00:59-00:01:14 – płyta CD k.24)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

A. B. (1) urodził się (...) w Ł..

(bezsporne)

W dniu 19 lipca 2017 roku A. B. (1) złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. wniosek o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury Wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

(bezsporne; wniosek- k. 1-4 plik I akt ZUS)

Decyzją z dnia 5 października 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 lipca 2017 roku odmówił A. B. (1) prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca do dnia 1 stycznia 1999 roku nie osiągnął 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, przyjęto za udowodniony staż pracy wnioskodawcy w wymiarze 21 lat 4 miesiące i 4 dni, w tym 20 lat 10 miesięcy i 26 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 8 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy wskazał także, że wnioskodawca

nie udowodnił wymaganego na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres 12 lat 8 miesięcy i 21 dni. Do pracy w warunkach szczególnych nie uznano okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w okresie od dnia 6 grudnia 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1985 roku z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Dokumentacja zastępcza nie potwierdza zatrudnienia w warunkach szczególnych wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednocześnie poinformowano, że nie rozpatrywano pracy w gospodarstwie rolnym, ponieważ w przedłożonym wniosku brak jest dokumentów potwierdzających pracę w gospodarstwie rolnym.

(decyzja k. 31 plik I akt ZUS)

Decyzją z dnia 19 października 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 lipca 2017 roku odmówił A. B. (1) prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres 12 lat 8 miesięcy i 21 dni. Do pracy w warunkach szczególnych nie uznano okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w okresie od dnia 6 grudnia 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1985 roku z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Dokumentacja zastępcza nie potwierdza zatrudnienia w warunkach szczególnych wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy uznał za udokumentowany na dzień 1 stycznia 1999 roku staż pracy wnioskodawcy w wymiarze 25 lat (okresy nieskładkowe: 5 miesięcy 8 dni; okresy składkowe 20 lat 10 miesięcy 26 dni; okresy uzupełniające – rola: 3 lata 7 miesięcy i 26 dni).

(decyzja k.50 – plik I akt ZUS)

A. B. (1) był zatrudniony w Ł. Zakładach (...) w Ł. w okresie od dnia 6 grudnia 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1985 roku. W świadectwie pracy z dnia 30 sierpnia 1985 roku wskazano, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku robotnika transportu wewnętrznego i konserwatora maszyn.

(bezsporne, a nadto: świadectw pracy – k.31 akt osobowych – k.9)

Wnioskodawca był zatrudniony w okresie od dnia 6 grudnia 1978 roku do dnia 11 marca 1979 roku na stanowisku robotnika transportu wewnętrznego w Wydziale Dziewiarni. Następnie w okresie od dnia 12 marca 1979 roku do dnia 30 września 1979 roku był zatrudniony na stanowisku czyściarza w Wydziale Dziewiarni, a od dnia 1 października 1979 roku do dnia 31 sierpnia 1985 roku był zatrudniony na stanowisku konserwatora maszyn i urządzeń w Wydziale Dziewiarni.

(umowy o pracę – k.10,12, angaże – k.17, 19,20, 23 akt osobowych – k.9)

(...) Zakłady (...) zajmowały się przeróbką wełny. Na Wydziale Dziewiarni, na którym pracował skarżący znajdowało się 9 maszyn – tzw. zgrzeblarek i 9 maszyn, które przesywały watolinę. Zgrzeblarki przetwarzały szarpankę na watolinę – rozwłókniały włókno przygotowane do przesywania. Maszyny obsługiwały pracownice zatrudnione na stanowisku zgrzeblarza, które miały do pomocy 9 robotników transportu wewnętrznego (w tym wnioskodawcę), którzy dostarczali surowiec do maszyny. Surowiec znajdował się na hali produkcyjnej. Po zdjęciu beli z maszyny przewozili jej za pomocą wózka do maszyn, które przesywały watolinę. Robotnicy transportu wewnętrznego dokonywali także drobnych napraw zgrzeblarek, zajmowali się dolewaniem oleju do maszyny i jej smarowaniem.

(przesłuchanie wnioskodawcy – 00:54:07 – 00:54:25 w zw. z 00:01:14 – 00:09:41 – płyta CD - k. 24; zeznania świadka A. B. (2) – 00:24:43 – 00:38:35 – płyta CD - k. 24; zeznania świadka F. B. – 00:41:20 – 00:51:16 – płyta CD - k. 24)

Po zatrudnieniu wnioskodawcy na stanowisku czyściarza, do jego obowiązków – oprócz dotychczasowych obowiązków robotnika transportu wewnętrznego, należało także czyszczenie zgrzeblarek. Maszyna była wtedy wyłączana i czyszczona przez około 4-5 godzin. Wnioskodawca z innym pracownikiem – czyściarzem, demontował elementy

maszyn i jeden z tych elementów, tzw. walec zgrzeblarek przewożono do osobnego pomieszczenia, gdzie czyszczono i regenerowano go. Następnie na produkcji montowano wał do maszyny i czyszczono bębny i zbieracze. Po zmianie angażu na konserwatora maszyn i urządzeń wnioskodawca wykonywał te same czynności co wcześniej, jako czyścisz.

(przesłuchanie wnioskodawcy – 00:54:07 – 00:54:25 w zw. z 00:01:14 – 00:09:41 – płyta CD - k. 24; zeznania świadka A. B. (2) – 00:24:43 – 00:38:35 – płyta CD - k. 24; zeznania świadka F. B. – 00:41:20 – 00:51:16 – płyta CD - k. 24)

Przez cały okres zatrudnienia w powyższych Zakładach wnioskodawca pracował w systemie 3 – zmianowym w pełnym wymiarze czasu pracy i otrzymywał dodatki za pracę w warunkach szczególnych.

(przesłuchanie wnioskodawcy – 00:54:07 – 00:54:25 w zw. z 00:01:14 – 00:09:41 – płyta CD - k. 24; zeznania świadka A. B. (2) – 00:24:43 – 00:38:35 – płyta CD - k. 24; zeznania świadka F. B. – 00:41:20 – 00:51:16 – płyta CD - k. 24)

A. B. (1) udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 r. ogólny staż pracy w wymiarze 25 lat (okresy nieskładkowe: 5 miesięcy 8 dni; okresy składkowe 20 lat 10 miesięcy 26 dni; okresy uzupełniające – rola: 3 lata 7 miesięcy i 26 dni). Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił okres 12 lat 8 miesięcy i 21 dni.

(bezsporne, a nadto: decyzja k.50 – plik I akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, a przede wszystkim z dokumentów zawartych w załączonych aktach emerytalno – rentowych wnioskodawcy, a także w oparciu o zeznania samego wnioskodawcy oraz o zeznania świadków, którzy z nim pracowali w jednym przedsiębiorstwie i z tego tytułu mają pełną wiedzę na temat charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w czasie zatrudnienia w Zakładach (...).

Wszystkie złożone w niniejszej sprawie zeznania były wiarygodne, spójne i znajdowały potwierdzenie w zachowanej dokumentacji osobowej. Wartość dowodowa zeznań nie była kwestionowana przez organ rentowy. Stanowiły one tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383 t.j. z dnia 2017.07.17), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu

1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu (wg stanu prawnego do dnia 31 grudnia 2012 roku) stanowił, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku ust. 2 w/w przepisu uległ zmianie poprzez rezygnację ustawodawcy z warunku rozwiązania stosunku pracy (ustawa z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw – art. 1 – Dz. U. z 2012r., poz. 637)

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do: wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat w dniu 16 sierpnia 2017 roku, braku członkostwa w otwartym funduszu emerytalnym oraz wymaganych na dzień 1 stycznia 1999 roku okresów składkowych i nieskładkowych. W ocenie Sądu wnioskodawca spełnia również warunek, co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Ł. Zakładach (...) w okresie od dnia 6 grudnia 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1985 roku był zatrudniony na stanowiskach: robotnika transportu wewnętrznego, czyściarza i konserwatora maszyn i urządzeń.

Przyczyną nieuwzględnienia przez organ rentowy tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych wnioskodawcy był brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

Z zeznań wnioskodawcy i świadków, którzy byli zatrudnieni w Ł. Zakładach (...) na stanowiskach: czyściarza i mechanika maszyn włókienniczych wynika, iż wnioskodawca przede wszystkim pracował na hali produkcyjnej – Wydziale Dziewiarni. Jako robotnik transportu wewnętrznego dostarczał surowiec do zgrzeblarek, dokonywał drobnych napraw zgrzeblarek, zajmował się dolewaniem oleju do maszyny i jej smarowaniem. Natomiast będąc zatrudniony na stanowisku czyściarza i konserwatora maszyn i urządzeń – oprócz dotychczasowych obowiązków robotnika transportu wewnętrznego, zajmował się także czyszczeniem zgrzeblarek na Wydziale Dziewiarni, w tym wałów, które były w tym celu przewożone do osobnego pomieszczenia. Nie ma przy tym wątpliwości, że pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Oznacza to, że A. B. (1) w okresie zatrudnienia od dnia 6 grudnia 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1985 roku w Ł. Zakładach (...) wykonywał prace wymienione w wykazie A dział VII pkt 1 i 2, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zm.), czyli prace „obróbka produktów włókienniczych i ich przedzenie” oraz „oczyszczanie i ostrzenie walców zgrzeblarek”.

Pomocnicze znaczenie w tym zakresie stanowi wykaz zawarty w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku

w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. MG z 1987 r., nr 4, poz. 7). W wykazie A, dziale VII (w przemyśle lekkim) pod pozycją 1 (obróbka surowców włókienniczych i ich przedzenie) wśród stanowisk, na których wykonywana jest praca

w warunkach szczególnych wymieniono w pkt 11 robotnika transportu wewnętrznego i w pkt.12 konserwatora maszyn i urządzeń oraz pod pozycją 2 (oczyszczanie i ostrzenie walców zgrzeblarek) wśród stanowisk, na których wykonywana jest praca w warunkach szczególnych wymieniono w pkt 2 konserwatora maszyn i urządzeń –zgrzeblarek.

Podkreślić należy w tym miejscu, że dla oceny, czy pracownik pracował

w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10).

W świetle całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego nie ma zatem znaczenia nazwa stanowiska wpisana w angażach oraz w świadectwie pracy. Istotnym jest bowiem, jaki był faktyczny zakres obowiązków wnioskodawcy.

W ocenie Sądu należy zatem zaliczyć okres od dnia 6 grudnia 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1985 roku do stażu pracy A. B. (1) w warunkach szczególnych.

Reasumując Sąd przyjął, iż wnioskodawca posiada okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat oraz spełnia pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wnioskodawca złożył

wniosek o emeryturę w dniu 19 lipca 2017 roku, wiek 60 lat ukończył w dniu (...), a zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 16 sierpnia 2017 roku.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wraz z odpisami protokołów rozpraw – zgodnie z wnioskiem k.27 oraz wypożyczając akta ZUS

25.04.2018r.